

ÖSSZEGZÉS

Interjú dr. Borhy László
rektorral

FELZÁRKÓZÁS

Tanítsunk
Magyarországért!

KÖLTÖZÉS

Elfoglalta új helyét
az ELTE GTI

JUBILEUM

Hatvan éve Radnóti
a Radnóti

RANGSOROK

Nemzetközi élvonalban is
a legjobbak között az ELTE

TUDOMÁNY

Milyenek a mai
kamaszok?

FELVÉTELI, RANGSOROK, TUDOMÁNY

Mindig van feljebb

A 20. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállításra idén rekordszámú, csaknem 55 ezer továbbtanulás előtt álló diák látogatott el januárban. A helyszínen az ELTE képzései iránt közel 12 ezer fő érdeklődött.

Az ELTE standjánál rekordszámú látogató fordult meg a 20. Educatio Nemzetközi Oktatási Szakkiállítá-

táson, így az egyetem az idén is a legnépszerűbb felsőoktatási intézmények közé tartozott. A kiállítá-

son az ELTE több mint 250 hallgatója és oktatója tájékoztatta az érdeklődőket.

Eközben az ELTE a legfontosabb globális rangsorokban – Academic Ranking of World Universities (ARWU), Quacquarelli Symonds

(QS), Times Higher Education (THE), US News, Center for World University Rankings (CWUR) – folyamatosan szerepel, a magyar felsőoktatási intézmények közül sokszor a legjobbként.

Folytatás a 2–3. oldalon

HÍREK | VELÜNK TÖRTÉNT

ALUMNUS

Amerikából jöttem...

Februárban Tardos Éva matematikus lesz az „ELTE Sikerek” előadás-sorozat vendége, aki Amerikából érkezik, hogy megossza gondolatait karrierépítésről, értékekről, sikerről, valamint egyetemi kötődéséről.

Tardos Éva matematikus az ELTE falai közül 1981-ben került ki, és jelenleg a Cornell Egyetemen tanít, ahol 2006–2010 között tanszékvezetőként is dolgozott a Számítógép-tudományi Tanszéken. Az utóbbi években játékelmélettel foglalkozott, illetve a játékelmélet és a gépi tanulás határterületével; munkásságát több ízben ismerték el rangos nemzetközi díjakkal. Az Alumni Központ által szervezett ELTE Sikerek című előadás-sorozat vendégeként pályafutásáról, sikereiről és szakmai tapasztalatairól mesél majd a diákoknak február 19-én este, az Aula Magnában.

A program ingyenes, de regisztrációhoz kötött, melyre az egyetem Alumni honlapján lehet jelentkezni: www.alumni.elte.hu

Nemzetközi rangsorokban is az élen!

Az ELTE nemzetközi viszonylatban is kimagasló teljesítményt nyújt, hiszen a legfontosabb globális rangsorokban is jól szerepel, több esetben a legjobb magyar egyetemenként.

A nemzetközi felsőoktatási rangsorok száma egyre csak nő: egy 2018-as kiadvány például 21 globális rangsort, 5 szakterületi rangsort és 9 regionális rangsort sorol fel. Az ELTE a legfontosabb globális rangsorokban – Academic Ranking of World Universities (ARWU), Quacquarelli Symonds (QS), Times Higher Education (THE), US News, Center for World University Rankings (CWUR) – folyamatosan szerepel, a magyar felsőoktatási intézmények közül sokszor a legjobbként.

Az ELTE az ARWU, a THE és a QS aktuális szakterületi rangsorában összesen 17 tudományterületen kap helyet, több szakterü-

leten pedig nemzetközi viszonylatban is kimagasló teljesítményt nyújt. A szakterületi rangsorok az intézményinél sokkal árnyaltabban, és többet mondanak el az adott intézmény egy-egy konkrét képzéséről.

Az oktatási és kutatási teljesítmény mellett az idézettség, a tudásátadás és a nemzetköziség szempontjain belül tizenhárom különböző mutató alapján összeállított Times Higher Education tématerületi lista a legjobbak között tartja számon az Eötvös Loránd Tudományegyetemet. A THE összesített listáján a 601–800 kategóriába sorolt intézmény idén az oktatási környezet, a kutatási teljesítmény, az idézett-

A rangsorokban betöltött hely elsősorban az egyetemen dolgozó kutatók tudományos és oktatási tevékenységének függvénye, ám a legjobb kutatóknak nyújtott kiválósági és tématerületi támogatások, vagy a külföldi hallgatókat vonzó ösztöndíjprogramok ezen sokat javíthatnak. Tovább erősíti a helyezést a külföldi oktatók foglalkoztatását célzó támogatás, de az is, ha az akadémiai és az egyetemi szférában dolgozó kutatók közötti együttműködés szorosabbá válik.

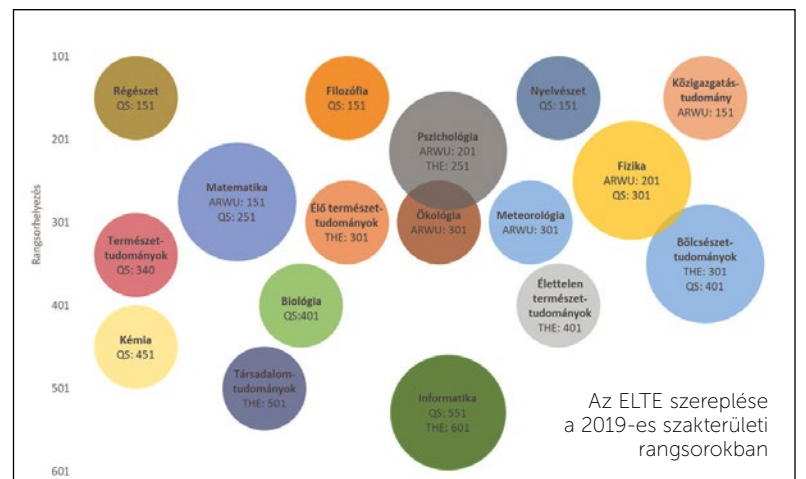

Az ELTE kutatóegyetemenként arra törekszik, hogy egyre vonzóbb legyen a hazai és a nemzetközi hallgatók szemében egyaránt. Kiterjedt nemzetközi kapcsolatait tovább bővíti a 2019-ben elnyert EU-s támogatásnak köszönhetően, így jónévű európai egyetemekkel egy oktatási és kutatási szövetség keretein belül a következő években közösen dolgoznak egy Európai Egyetem létrehozásán.

ség, a nemzetközi láthatóság és az ipari tudástranszfer mutatói közül szerepelt a legjobban.

A QS 2020-as összesített listáján összesen 28 ezer intézmény

szerepel, itt az ELTE tartja pozícióját a 651–700 közötti sávban, ami kiemelkedő eredménynek számít. Sőt a QS-rangsor régészeti területén már a 150. helyen áll.

ADÓBEVALLÁS

Itt a nyilatkozatok ideje!

Az év első hónapjaiban számos adminisztrációs határidőt kell betartania mind a munkavállalóknak, mind a munkaadóknak a bérszámfejtéshez kapcsolódóan. A január elején kiadott 1/2020 (I.S.) sz. kancellári körlevél tartalmaz minden, a 2020. évi személyi jövedelemadó és járulék mértékéről, valamint a 2019. évi szája-bevallással kapcsolatos tudnivalót.

Bőven akad tennivaló az év első hónapjaiban: a munkavállalóknak most kell eldönteniük, hogy milyen adókedvezményeket kívánnak igénybe venni, ehhez pedig nyilatkozniuk kell többek között a családi kedvezményről, a több gyermeket nevelő anyák kedvezményéről, az első háza-

sok kedvezményéről, a személyi kedvezményekről, valamint az esetleges külföldi illetőségről. Ezzel egyidőben az Emberi Erőforrás Igazgatóság Illetmény-számfejtési Osztálya 2020. január 31-ig minden foglalkoztatott részére megküldte a 2019. évi jövedelem- és járulékgazo-

lást az adóbevallás elkészítéséhez. A munkavállalók részére a 2019. évi jövedelem- és járulékgazolás másolata ezzel egyidejűleg a Dolgozói Önkiszolgáló Rendszerbe is feltöltésre kerül.

A körlevelet és a hozzájuk tartozó nyilatkozatokat az elte.hu honlapján lehet elérni.

NÉVADÓ

Ingyenes tárlatvezetés az ELTE-polgároknak

Az Eötvös Loránd életét és munkásságát bemutató kiállítást tárlatvezetés keretében az ELTE-polgárok ingyenesen látogathatják az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltárban.

„A pontosság bűvöletében – Eötvös Loránd élete és munkássága” című kiállítás májusig látogatható az ELTE Egyetemi Könyvtár és Levéltárban. Az Eötvös Loránd jubileumi év alkalmából megrendezett tárlat a tudós sokoldalú személyiségét hivatott bemutatni.

A modern technika felhasználásával valamennyi érzékszervre ható installáció élményszerűen mutatja be Eötvös izgalmas

életútjának állomásait, tudományos és tanári tevékenységét és műszereit. A könyvtár főigazgatója, **Kálóczi Katalin** szeretettel meghívta az ELTE-polgárokat, hogy ingyenes tárlatvezetés keretében nézhessék meg az egyetem névadójáról szóló rendhagyó kiállítást.

Jelentkezni, időpontot foglalni a könyvtár „Eötvös 100” program-sorozatnak szentelt internetes oldalán lehet.

SZAKKIÁLLÍTÁS | FOKOZOTT ÉRDEKLŐDÉS

Az ELTE továbbra is húzónév a hazai felsőoktatásban

Folytatás az 1. oldalról

„A korábbi évekhez hasonlóan a bölcsészkar standját újra rengetegen látogatták: egyszerre öthet embert tájékoztattunk, úgyhogy nagyon nagy volt az érdeklődés” – mesélt a tapasztalatokról Kovács Viktória, az ELTE HÖK kommunikációs alelnöke. Általános tapasztalat, hogy a gimnazisták és a középiskolások egyre inkább konkrét kérdésekkel készülnek a szakokra vonatkozóan. Már nemcsak a végzősök érdeklődnek, hanem 10.-esek, 11.-esek is, hogy kiderítsék, melyik szak illik hozzájuk a legjobban.

Önálló jelenlét

Az egyetem nyolc kara mellett bemutatkozott a Gazdálkodástudományi Intézet és a szombathelyi Savaria Egyetemi Központ, a Kollégiumi Központ, valamint az Origo Nyelvi Centrum is. Az ELTE több előadást is tartott a kiállítás központi színpadán.

Andor György, az ELTE Gazdálkodástudományi Intézetének tanszékvezető egyetemi tanára,

intézetigazgató-helyettese mutatta be az egyetem gazdasági alapszakos képzéseit.

„A jelentkezők számának további növekedésére számítunk.

KÖZVETLEN KAPCSOLATBAN

Az alapszakon a felvételi pontszámok jelentős emelkedése várható: az önköltséges ponthatár valahol 370 és 400 között lesz, az állami ponthatár továbbra is 400 marad” – mondta Andor György, az ELTE GTI intézetigazgató-helyettese. Hozzátette, hogy örömmel

veszik birtokba az ELTE mintegy háromezer négyzetméteres új épületét, ahol a tantermek mellett a GTI teljes oktatóköre, a tanulmányi hivatal, a hallgatói önkormány-

zat is helyet kap, illetve hallgatói terek is kialakításra kerültek.

Első az elsők között

Borhy László akadémikus, az ELTE rektora, az egyetem folyamatos fejlődéséről és megújulásáról számolt be.

„Megújult épületeink vannak, képzéseink évről évre bővülnek, új szakok jelennek meg az ELTE képzési portfóliójában, új doktori iskola létesül” – vázolta fel az eddigi eredményeket a rektor. Az ELTE még mindig vezeti a hazai felsőoktatási rangsorokat, és tavaly a világ legjobb ezer egyeteme között is az első hatszázban szerepelt. Borhy László célja a tudományegyetemi lét erősítése, amelynek fontos alapköve

a nemzetközi kapcsolatok bővítése, részvétel az európai egyetemek kialakításában és a nemzetközi ösztöndíjak számának növelése. Utóbbiról, valamint a kollégiumi lehetőségekről és a tanárképzési programokról a kiállításon első kézből szerezhetek információkat az érdeklődők.

Élménygazdag pályaképek

Az ELTE Természettudományi Kar hallgatói „Tiéd a tudomány!” című előadásukban népszerűsítették a sokféle karrierlehetőséget kínáló természettudományos képzéseket. „A globális elemző cégeknek nagyon erős a jelenléte Magyarországon, ők boldogan vesznek fel tőlünk matematikusokat, fizikusokat, mert ők rendelkeznek azzal a komplex tudással, elemzőképességgel, amelyre nekik szükségük van” – vélekedik Kacsóvics Imre, az ELTE TTK dékánja.

A dékán elmondta, hogy a gyógyszeripar is igényli a tehetséges munkavállalókat, és a kutatásban ma már nagyon magas fizetési színvonalat lehet elérni. Az anyagi megbecsülés mellett fontosnak tartja a kutatás során szerzett élményeket is.

Problémamegoldásra nevelni

Az idén külön is népszerűsítették az Új Nemzedék Kiválóság Program (ÚNKP) keretében megvalósuló „Tehetséggel fel!” Felsőoktatást Megkezdő Kutatói Ösztöndíj pályázatát. Az ELTE TTK képzéseiről többek között Frei Zsolt extra-

galaktikus asztrofizikus mesélt a látogatóknak. A két leggyakoribb kérdés, amit kapott: a másik egyetemhez képest, ahol Budapest fizikát lehet hallgatni, miért jobb fizikát tanulni az ELTE-n, illetve a fizika alapszak elvégzése után mit tud kezdeni a diák a diplomájával. „Szerencsére mindkét kérdésre nagyon jó válaszunk van. Az elsőre: sokkal szélesebb spektruma van a mi fizikusképzésünknek, kétszer akkora az intézetünk, mint a másik, és nagyon sokféle ágat műveljük a fizikának. A másodikra: olyan alapképzésünk van, ami problémamegoldásra, gondolkodásra nevel, analitikus képességeket, matematikát, számítástechnikát ad háttérnek, és ez nagyon széles körben használható más területeken is” – vázolta fel Frei Zsolt.

Az ELTE húzónév a magyar felsőoktatásban. Nem meglepő tehát, hogy az ELTE standján az utolsó darabig elfogyott a képzéseket részletesen taglaló, mintegy 140 oldalas kötet és az egyetemi sportéletet bemutató BEAC-kiadvány is. Bár a vidéki diákok szívesen jönnek a fővárosba tanulni, már nem csak Budapesten van lehetőség az ELTE-re járni. A szombathelyi Savaria Egyetemi Központnak köszönhetően a Vas megyei városban is élvezhetik az ELTE színvonalas oktatását.

A kiállításon idén kiemelt figyelmet kaptak az informatikai képzések – a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség „Programozd a jövőd!” projektjének standjánál a továbbtanulás előtt állók átfogó információkkal gazdagodhattak, és a speciális infokommunikációs eszközöket is kipróbálhatták. A 2019/2020-as tanévben megduplázták a vendégoktatói alkalmak számát, így a gyakornoki programban 100 informatikai vállalat 135 ezer órában, minimum 500, aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkező gyakornokot foglalkoztat – mondta el Solymár Károly Balázs, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) digitalizációért felelős helyettes államtitkára.

INTERJÚ | REKTORI ÖSSZEGZÉS

Dr. Borhy László akadémikus, egyetemi tanár, régész immáron harmadik éve az Eötvös Loránd Tudományegyetem rektora. Székfoglalójában fő célként a tudományegyetemi lét megerősítését tűzte ki maga elé. Megkérdeztük, hogy milyen projekteken dolgozott és dolgozik annak érdekében, hogy rektori programját sikeresen megvalósítsa a négyéves ciklusa alatt.

– Túl vagyunk a négyéves rektori

ciklusának felén. Hogy érzi:

jó úton halad a kinevezésekor

megfogalmazott fő cél, a

tudományegyetemi lét erősítése felé?

– Úgy gondolom, hogy a tudományegyetemi létünket sikerült tovább erősíteni. Külső megítélés alapján pozíciónk stabil. Ezt támasztja alá, hogy a *kiválóságunkat*, a tudományegyetemi létünkben fakadó eredményeinket elismerő külső támogatásokat továbbra is megőriztük, sőt növelni is tudtuk. Ez elsősorban a tématerületi és intézményi kiválósági programokban, valamint különböző, a fenntartó által kiírt pályázatokban való részvételnek, illetve ezek eredményeinek köszönhető. Tudományos eredményeink és a hazai és külföldi felsőoktatási rangsorok alapján szintén büszkék lehetünk magunkra. Oktatóink szakmai minősítése kiváló, munkájukat tudományos fokozatokkal ismerik el, és számtalan sikeres kutatási programot tudhatnak magukénak, tudományos publikációik száma folyamatosan növekszik. Úgy gondolom, ha egy rektor egy tudományegyetem tudományos eredményeiről beszél, akkor saját magának is élen kell járnia ebben. Nagyon büszke vagyok arra, hogy az elmúlt évben a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja lettem, és ezt az elismerést egy tudományegyetem rektoraként kaptam meg. Ezt az eredményt példaként szeretném állítani a kollégáim elé.

– Az elmúlt évek fontos fejleménye a Gazdálkodástudományi Intézet (GTI) megalakítása. Miért volt szükség erre a lépésre?

– A Gazdálkodástudományi Intézet megalakítása olyan projekt volt, amelyet megörökölttem az elődömtől. A Bölcsészettudományi Kar akkor hivatalban lévő dékánjaként figyelemmel kísérhettem a folyamatot, így az előkészítésben is részt vettem. A Gazdálkodástudományi Intézet várakozáson felüli siker az Eötvös Loránd Tudományegyetem életében, hiszen már az első évfolyam magas induló létszáma is azt mutatta, hogy a képzésre nagy az igény. Oktatótársaim nagy elszántsággal és felkészülten láttak hozzá az In-

DR. BORHY LÁSZLÓ, AZ ELTE REKTORA AZ EDDIG ELVÉGZETT MUNKÁRÓL, A FOLYAMATBAN LÉVŐ FEJLESZTÉSEKRŐL, ÉS AZ EGYETEM RÖVID, KÖZÉP- ÉS HOSSZÚ TÁVÚ CÉLJAIÓRÓL

„Büszkék lehetünk magunkra”

tézet felépítéséhez. Az egyetem akadémiai és kancellári vezetése minden segítséget, támogatást megadott a képzések akkreditációja, elfogadtatása, engedélyezési eljárása során csakúgy,

zéseknek ad otthont. Ez jelentős lépés abba az irányba, hogy belátható időn belül a GTI karrá alakulhasson. Ezek után egyetemünk már kilenc karral büszkélkedhet majd, és ez még tovább

kiemelt projektje. Hol tart most a folyamat?

– 2017 februárjában egy időben került sor a Gazdálkodástudományi Intézet létrehozására és a Savaria Egyetemi Központ integrálására. A Savaria Egyetemi Központ nagyon sok átalakuláson ment keresztül: egyfajta megtisztulási folyamatnak kellett végbemennie ahhoz, hogy egy olyan intézmény, amelynek a tanító- és tanárképzés területén évtizedes hagyományai vannak, megtalálja magát egy tudományegyetemen belül. Ez nem volt teljesen fájdalommentes folyamat, ám a Berzsényi Dániel Pedagógusképző Központ létrehozásával, az ingatlanállomány használatának racionalizálásával, illetve a diszciplináris képzések átalakításával sikerült elérni a stabilizációt. Rektorként és szombathelyiként

is örülök annak, hogy a tanító- és tanárképzés területén egykoron nagynevű intézmény régi fényében tündökölt. Gyerekkorom óta nagyon sok szállal kötődöm ehhez az intézményhez; mindig nagy hatást gyakorolt rám az a légkör, ami az egykori Berzsényi Dániel Tanárképző Főiskolára volt jellemző. Büszke vagyok arra, hogy az átalakítást, a tudományegyetemi igényeknek való megfelelés folyamatát, az integrációt figyelemmel kísérhetem és segíthetem. Az emelkedő hallgatói létszámokból azt a következtetést vonom le, hogy az ELTE szombathelyi jelenléte vonzerőt jelent a nyugat-dunántúli térségben. Nagy előnyt jelent, hogy valaki úgy is az ELTE hallgatója lehet, hogy nem kell Budapestre költöznie, vállalva az ezzel járó nehézségeket, költségeket.

„Jelenleg az a legnagyobb kihívás számomra, hogy hogyan lehet az ELTE egészének érdekében segíteni a karok együttműködését.”

mint a doktori iskola létesítésekor, akkreditációs eljárásának elindításakor. Átadásra került az a Rákóczi úti épület is, amely a gazdálkodástudományi kép-

erősít minket a hazai felsőoktatási rangsorokban.

– A Savaria Egyetemi Központ (SEK) integrációja is az elmúlt évek egyik

INTERJÚ | REKTORI ÖSSZEGZÉS

„Úgy gondolom,
ha egy rektor egy
tudományegyetem
tudományos eredményeiről
beszél,
akkor saját magának is
élen kell járnia ebben.”

tartoznak. A Jessup perbeszédverseny eredményeire nagyon büszkék vagyunk: tavaly az Állam- és Jogtudományi Kar csapata a Harvard és a Columbia Egyetem csapatát megelőzve az első helyen végzett. Ez óriási elismerése a nálunk folyó képzések színvonalának. Az elmúlt év utolsó szenátusi ülésén fogadtuk el a Kiválósági Alap létrehozását, amely a nemzetközi rangsorokban való megjelenésünk javítását célozza. A többmillió forintos alapnak köszönhetően a rendkívüli szakmai teljesítményt nyújtó kollégákat kiemelten tudjuk kezelni, illetve kari, egyetemi elismerésben részesíthetjük. A láthatóságunkat és ismertségünket növeli a nemzetközi együttműködések

rópai egyetemeket szeretnénk létrehozni. Remélem, hogy néhány éven belül a teljes európai felsőoktatást lefedi majd ez a rendszer, aminek a végeredménye az lesz, hogy a hallgatóink egy európai egyetemi igazolvánnyal teljesen szabadon folytathatják a tanulmányaikat szinte Európában.

– Egy intézményvezetőnek merőben más feladatokat kell ellátnia, mint egy kutatónak. Érték meglepetések az új feladatkörrel kapcsolatban, és ha igen, melyik jelentette a legnagyobb kihívást?

– A legkomolyabb és a legnagyobb kihívást jelentő feladatokat mindjárt a pályám elején, tanársegédként kaptam. Ha valaki tanársegédként meg tud felel-

is, akkor ezt az elismerést nem kaphatta volna meg. A tárgyalások közti apró szüneteket maximálisan kihasználta, publikációkat írt és szakirodalmat olvasott, akárcsak én. Ami nagyon hiányzik, az a terepmunka, de szerencsére vannak olyan tanítványaim, akiknek ezt át tudtam adni.

– A négyéves rektori ciklus alatt melyek azok a célok, amelyeket mindenképpen meg szeretne valósítani?

– A rektori programomban megfogalmazott tudományegyetemi létnek a fenntartása, tovább erősítése a feladatom. Azt azért tudni kell, hogy a felsőoktatásban sok változás következett be az elmúlt években. Új fenntartóhoz kerültünk, ami egy újfajta szemléletmód meggyökereztetését is jelenti: újra kell gondolnunk az Akadémiához, illetve az Akadémia intézeteihez fűződő kapcsolatrendszerünket. A folyamat alakításában való aktív részvétel nagyon motivál. Szeretném az ELTE pozícióit tovább erősíteni, illetve tovább bővíteni azokat a kiválósági programokat, amelyeket eddig sikerült az egyetemre behozni. A 21. században elvárás az innovációnak, a technológiának, a modernizációnak és a digitalizációnak való megfelelés. Ezek mind-mind olyan fogalmak, amelyeket nemcsak egy egyetem vezetőjének, de a tudományos életben részt vevő, a tradicionális tudományági besorolásokhoz szokott oktatóknak, tudósoknak is újra kell értelmezniük, és érvényesíteniük kell a saját munkájukban is.

– Eldöntötte már, hogy újra megpályázza a rektori pozíciót 2021-ben?

– Az elmúlt egy-két évben új szemléletmódnak, kihívásoknak való megfelelés figyelhető meg, és elindítottunk olyan folyamatot,

„A rektori programomban
megfogalmazott
tudományegyetemi létnek a
fenntartása, tovább erősítése a
feladatom.”

kiterjesztése is – a nemzetközi rektorhelyettesi iroda példaértékű munkát folytat ezen a téren. Szeretném kiemelni, hogy a karok támogatására egy Nemzetköziesítési Alapot hoztunk létre, amely pontosan ennek a kapcsolatrendszernek az egyetem és a karok érdekében való bővítését teszi lehetővé.

– A tavalyi év fontos sikere volt a CHARM-EU együttműködés létrejötte. Milyen lépések történnének az új „európai egyetem” létrehozására, milyen eredményeket vár?

– Hangsúlyozni szeretném, hogy ez is egy ranglistának tekinthető, hiszen a rendszerben Európa 117 legjobb egyeteme talált egymásra. Egyfajta konzorciumot hoztunk létre, amelynek a célja 2024-ig a képzéseink, oktatási programjaink kölcsönösen elérhetővé, átjárhatóvá tétele. Talán nehezíti, talán könnyíti a dolgunkat, hogy nem kaptunk semmilyen útmutatást az Európai Uniótól, így saját magunkra vagyunk utalva abban, hogy megtaláljuk az együttműködés lehető legjobb módját. Jelenleg oktatási, tudománypolitikai, adminisztratív szakbizottságokban folyik az együttműködés előkészítése. Nagyon remélem, hogy ez év folyamán már megmutatkoznak az első eredmények, és jövőre megjelenhetnek azok a hallgatók – kb. 100 fő – a partneregyetemeken, akik „tesztelik” a programot, és a két év során „mikrodiplomás” szereznek. Ami talán a legfontosabb és európai uniós adminisztratív támogatással elvégzendő feladat, hogy az általunk közösen indított képzési programok akkreditációja minél gördülékenyebb legyen. 2024 az a dátum, amelyre az első eu-

ni egy tudományegyetem, egy tanszék kihívásainak és a pályán marad, akkor magasabb beosztásokba kerülve, vezető oktatóvá, tanszékvezetővé, intézetvezetővé válva ezekbe a feladatokba „belenő”. Dékánként nagyon sok ismeretlen információ ért el, rengeteg új kapcsolat szövődött kollégákkal, intézetekkel, megismerkedtem a saját intézetemen kívüli intézmények problémáival, nehézségeivel vagy sikereivel. Sokat tanultam a Rektori Titkárság vezetőjeként Szabó Miklós professzor úr mellett. Ekkor rálátásom volt az egyetem működésére, fejlődésére, alakulására, hiszen akkoriban kerültek hozzánk azok az önálló külső intézmények, amelyek ma már

– Hogyan alakult az elmúlt években az ELTE szereplése a különböző ranglistákon?

– A hazai felsőoktatási rangsorokban az ELTE az élen jár, és örülök annak, hogy az általam nagyon tisztelt hazai tudományegyetemekkel időnként osztozunk az első helyen. Ez a karok vonatkozásában is így van, hiszen a Bölcsészettudományi és a Természettudományi Kar évek óta a legrangosabbnak számít. A külföldi tudományos rangsorok közül a sanghaji listán (Academic Ranking of World Universities) nagyjából azonos tartományban helyezkednek el a legjobb hazai felsőoktatási intézmények. A nemzetközi rangsorok közül a Times Higher Education (THE) és a QS World University Ranking (QS) említeném. A THE-lista a világ húszezer legjobb felsőoktatási intézményét rangsorolja.

Itt a Bölcsészettudományi Kar a 300 körüli, míg a természettudományi a 290-es tartományban található. Azt gondolom, hogy ezek az eredmények nagyon szépek. A QS-t azért emelném ki külön, mert abban fontos szempontként jelenik meg a többi intézmény, illetve a cégek által alkotott vélemény, amelyek plusz információt hordoznak a megítélésünkről. Ezen a listán a régészet, a filozófia és a nyelvészet több éve a 150 körüli tartományban helyezkedik el, a matematika és fizika pedig a 250–300. hely környékén áll.

– Zajlanak-e az egyetemen olyan fejlesztések, amelyeknek köszönhetően az ELTE egyre jobb helyezésekre számíthat a ranglistákon?

– Az elismertséghez a különböző nemzetközi versenyeken való megmérettetések is hozzá-

„Szeretném az ELTE pozícióit tovább erősíteni, illetve tovább bővíteni azokat a kiválósági programokat, amelyeket eddig sikerült az egyetemre behozni.”

az egyetemünk karaiként működnek. Jelenleg az a legnagyobb kihívás számomra, hogy hogyan lehet az ELTE egészének érdekében segíteni a karok együttműködését.

– Intézményvezetőként mennyi ideje és energiája marad saját tudományterületére, a régészetre?

– Megint csak Szabó Miklós professzor urat tudnám említeni, aki hat évig állt az ELTE élén, és ebben az időszakban lett az MTA levelező tagja. Ha nem lett volna aktív régész és oktató rektorként

kat, olyan kapcsolatrendszerek kialakítását, olyan intézmények beemelését az egyetemi működésünkbe, amelyeknek a beérése néhány év múlva várható. Innováció, modernizáció, digitalizáció, ipari kapcsolatrendszerek fejlesztése terén szintén középtávon várható eredmény. Szeretném megérni ennek a folyamatnak a kiteljesedését, beérését vagy folytatását. Ha az egyetem közösgének a támogatását élvezni, érezni fogom, akkor ezt a munkát nagyon szívesen folytatnám egy második rektori ciklusban is.

HATVAN | ÉLŐ EMLÉKEK

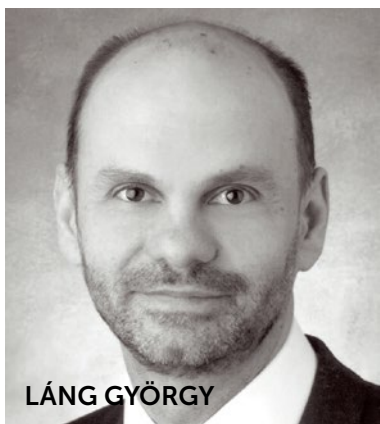
MÁRCIUSIG TART A JUBILEUMI ÉV A RADNÓTI GIMNÁZIUMBAN

Az elődök nyomában

Tavaly májusban vette kezdetét az a programsorozat, amellyel az ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium azt ünnepli, hogy 60 évvel ezelőtt vette fel az ismert és elismert költő nevét.

Hatvanadik születésnapját ünnepli a Radnóti, hiszen az iskola 1959 májusában, *Radnóti Miklós* születésének félszáz éves évfordulója alkalmából vette föl a költő nevét.

Tavaly májusban egy nyitőünnepséggel kezdődött el az a rendezvénysorozat, amely idén márciusig tart, és színebbnél színebb programokkal emlékezett, emlékezik meg az elmúlt hatvan évről. Ezalatt az iskolában többszáz tanár oktatta a diákokat; a folyosó falára 2019-ben kihelyezett több mint tíz méter hosz-

LÁNG GYÖRGY

szú tablón mindegyikükről látható egy fotó, emlékül az utókornak.

A nyitőünnepségen tanárok tanároknak adtak elő műsort, szavaltak és énekeltek. Ősszel az *Ocskay László* százados (több ezer zsidót mentett meg az iskola falai között) nevét viselő folyosósínház keretében közel száz tanár és diák részvételével hat előadásra került sor, bemutatva a hős katona életét. Szintén ősszel öregdiák-találkozót rendeztek, amelyen körülbelül hatszázan jelentek meg, illetve kiadtak egy jubileumi évkönyvet is. Decemberben adventi koncerttel folytatódott az ünnepségsorozat.

„2019-ben igazgatóhelyettesként a jubileumi program felelőse voltam, idén *dr. Molnár Katalin* előző igazgatóval együttműködve a hamarosan, február 15-én megrendezésre kerülő konferenciánk aktív szervezője vagyok, amelyen előadóként, szekcióvezetőként is részt veszünk” – tudtuk meg *Láng Györgytől*, az ELTE Radnóti Miklós Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium igazgatójától.

A jubileumi programsorozatot márciusban a Radnóti Tudo-

IMPOZÁNS MÚLT

mányos Diáknapi zárja, amelynek komoly hagyománya van az iskolában, és az idén egy nap helyett két napig tart. „A Diáknapi előadóinak egykori radnóti diákokat hívtunk meg, hogy mutassák be saját szakterületü-

ket, amelyben kiválót alkottak” – mondta el Láng György.

Az első nap 20-25 tehetséges jelenlegi diák prezentálja sikeres projekt munkáját, a második napon pedig a meghívott szakmai kiválóságoké lesz a főszerep.

MA IS AKTÍVAN KUTAT AZ ÚJ POLGÁRI TÖRVÉNYKÖNYV NYOLCVANÉVES ATYJA

„Az egész életem egy hobbi!”

Dr. Vékás Lajos jogtudós, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke, az ELTE korábbi rektora, és az új Polgári Törvénykönyv atyja múlt év végén ünnepelte nyolcvanadik születésnapját. A professor hatvan éve az ELTE aktív tagja, tanár és kutató.

– A jogtudományok egyik legnagyobb hazai alakjának tartják. Minek köszönheti ezt a megtisztelő címet?

– Kell hozzá sokévtizedes pálya, megfelelő felkészültség, szorgalom és szerencse. Számomra a szerencsés helyzet maga a rendszerváltozás volt, mert ez tette az én tárgyammat, a polgári jogot vagy a magánjogot fontossá. A másik szerencsés fordulat, hogy több mint tíz éven keresztül vezethettem azt a kodifikációs bizottságot, amely kidolgozta Magyarország új Polgári Törvénykönyvét.

– Mit szolt az ünnepi kötethez, amit a kollégái születésnapjára ajándéknak szántak Önnek?

– Az ünnepi kötet abszolút meglepetés volt – az utolsó pillanatig nem tudtam, hogy

a kollégáim mire készülnek. Habár nem nagyon szeretek ünnepségek középpontjába kerülni, őszintén örültem a kötetnek.

– Az új Polgári Törvénykönyv atyjának tartják. A jognak miért éppen ezt a területét választotta?

– Ez egy nagyon érdekes, szellemi kihívásokat jelentő terület. Több mint kétezer éves múltat tekint vissza, rengeteg érdekessége van, ami az embert intellektuálisan is vonzza. Ehhez járult még hozzá, hogy *Világhy Miklós* professzor az egyetemen nagyszerű előadásokat tartott a témában.

– „Az egész életem egy hobbi!” szokta mondani. Mit ért ezalatt?

– Szenvedélyes tanár vagyok mindmáig, de lelkesen dolgo-

zom hosszú évtizedek óta a kutatási területemen is. Azt hiszem, ha valakinek az a kenyerkereső foglalkozása, amit szenvedélyesen szeret, szerencsés ember. A munkám intellektuális örömet szerez számomra, azért

is szoktam mondani, hogy számomra a munkám a hobbi.

– Mivel tölti manapság a napjait?

– Tanárként már közel sem vagyok olyan aktív, mint egykor, kutatóként azonban annál in-

kább. Folyamatosan dolgozom könyveken – születésnapomon jelent meg az a kötet, amelyben nyolc tanszéki elődöm tudományos munkáját értékeltem. Pillanatnyilag is két általam szerkesztett kommentárnak az új kiadásán dolgozom. Emellett a Magyar Tudományos Akadémia alelnökeként is vannak feladataim.

– Milyen tervei vannak a jövőben?

– Az ember 80 évesen hosszú távú terveket – ha kicsit is reális... – nem készít. De mindaddig szeretném, amíg a kegyelem állapota rajtam marad, folytatni azokat a munkákat, amiket részben most is csinálok. Tervem még, hogy megírjam a saját diszciplínám általános elméleti bevezetését.

KÖZÉLET | ÚJ TEREK NYÍLTAK

Palkovics László innovációs és technológiai miniszter, Scheuer Gyula kancellár, György László, az Innovációs és Technológiai Minisztérium (ITM) gazdaságstratégiáért és szabályozásért felelős államtitkára és Borhy László rektor

JÓKUTI GYÖRGY

Helyben vagyunk

BEKÖLTÖZÖTT ÚJ ÉPÜLETÉBE
A GAZDÁLKODÁSTUDOMÁNYI INTÉZET

A tavaszi félévben már új épületben tanulhatnak az ELTE Gazdálkodástudományi Intézet (GTI) hallgatói. Őstől várhatóan csaknem három-ezer hallgató végzi majd tanulmányait a most átadott épületben.

Saját épület híján a 2017-ben alapított GTI hallgatói korábban az ELTE Bölcsészettudományi Kara által használt termekbe jártak előadásokra és szemináriumokra, az intézet irodái pedig egy közeli irodaházban kaptak átmeneti otthont.

A hallgatói létszám növekedésével egyértelművé vált, hogy az intézetnek saját épületre van szüksége. A választás a Rákóczi út 7. szám alatti, *Schmahl Henrik* tervei alapján, 1892-ben felépült neogótikus

épületre esett. Az épület teljes belső átalakításra szorult – a felújítási munkák tavaly ősszel kezdődtek meg.

Az épületben tíz tantermet (köztük négy nagyobb és hat kisebb előadót), Tanulmányi Hivatalt és a hallgatói érdekképviseletet befogadó irodahelyiségeket alakítottak ki. A projekt teljes költsége elérte a nettó 300 millió forintot.

„Az ELTE a gazdálkodástudományi képzések területén ma már piacvezetőnek számít Magyarországon” – mondta az avat

tóünnepségen *Palkovics László* innovációért és technológiáért felelős miniszter, aki felhívta a figyelmet arra, hogy a gazdaságtudományi képzések piacán hazánkban folyamatosan erősödő versenyre kell számítani.

„Ma már a gazdasági képzések iránt érdeklődő fiataloknak sem kell lemondaniuk az ELTE-s élményről, hiszen nálunk magas színvonalú és dinamikus bővülő képzési kínálattal találkozhatnak” – mondta később *Borhy László* rektor, akadémikus. Az ELTE rektora reményét fejezte ki,

hogy az új épület korszerűségével és jól felszerelt tereivel hozzájárul a hallgatók elégedettségéhez.

„Az, hogy a GTI ilyen gyorsan létrejöhett, páratlan eredmény a hazai felsőoktatás történetében” – fogalmazott *Ormos Mihály* egyetemi tanár, a Gazdálkodástudományi Intézet igazgatója, aki az egyetem ipari partnereit arra biztatta, hogy továbbra is foglalkozzák meg igényeiket az egyetem felé annak érdekében, hogy elégedettek legyenek az itt diplomát szerző hallgatók, leendő munkavállalók felkészültségével.

„Az egyetem akadémiai vezetése és az oktatási kormányzat közreműködésével folyamatosan keressük azokat a kiegészítő pontokat, amelyeken keresztül tovább növelhető az oktatás minősége, és a GTI ebből a szempontból az elmúlt évek legsikeresebb

kezdeményezése” – hangsúlyozta beszédében *Scheuer Gyula* kancellár.

Az ELTE kancellárja kiemelte: az egyetem az elmúlt öt évben elvégzett munka eredményeként ma már a társadalmi és piaci elvárásokra nyitott, a hazai innovációt támogató és pénzügyileg is stabil intézménnyé vált, amelyhez a GTI szakembergárdája korszerű menedzsmentismeretekkel, a hallgatók és a piac igényeinek jobb kiszolgálásához járulhat hozzá.

A Speciális Hallgatói Ügyeket Támogató Iroda (SHÜTI) 2020. január 15-től

ELKÖLTÖZÖTT.

Új címünk:

Uniqa Plaza Irodaház –
1053 Budapest, Szép u. 2. földszint.
Bejárat a Kossuth Lajos utca felől.
Az e-mail cím és a telefonos elérhetőségek nem változtak.

HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓKAT MENTORÁLNAK AZ ELTE HALLGATÓI

Tanítsunk Magyarorszáért!

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem csatlakozott a „Tanítsunk Magyarorszáért!” társadalmi felzárkózást és érzékenyítést célzó programhoz.

A „Tanítsunk Magyarorszáért!” mentorprogramot az Információs és Technológiai Minisztérium (ITM) és az Emberi Erőforrások Minisztériuma hívta életre 2019-ben. A program Borsod, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Haj-

dú-Bihar és Baranya megyében, ötven településen indult el a Debreceni Tudományegyetem, a Pécsi Tudományegyetem, a Miskolci Egyetem és a Nyíregyházi Egyetem diákjainak közreműködésével.

Idén ötödik felsőoktatási intézményként az ELTE is csatlakozott a kezdeményezéshez. Az erről szóló együttműködési megállapodást *György László*, az ITM gazdaságstratégiáért és -szabályozásért felelős államtitkára és *Zentai László*, az ELTE oktatási és tanulmányi ügyekért

felelős rektorhelyettese írta alá január 23-án.

A nyitóünnepségen *Antalné Szabó Ágnes*, a Tanárképző Központ főigazgatója tartott tájékoztatót az érdeklődőknek. A leendő mentorok megtudhatták, hogy egy felkészítő kurzust követően a közreműködő általános iskolák egyikében meghatározott számú hetedik osztályos kisdíjakkal kezdenek majd meg a közös munkát. Egy hallgató maximum négy-öt gyerekkel foglalkozhat, és az lesz a fő feladata, hogy segítse őket abban, hogy sikerrel befejezzék az általános iskolát, valamint tovább folytassák tanulmányaikat a középfokú oktatásban.

A mentorok emellett megismertetik a kisdíjakkal a „településen túli világot” is (állatkert, mozi, múzeum stb.), ami motiválhatja őket a fejlődésben.

ÖNKÉNTES JELENTKEZŐK

A vállalkozó egyetemisták a mentorálás idejére ösztöndíjat és ingyenes utazási lehetőséget kapnak; az ösztöndíjat eredményesség alapján további juttatások egészíthetik ki. Az ELTE-n a projektet a Tanárképző Központ koordinálja. Eddig több mint 160 hallgató jelezte érdeklődését (legtöbbször a bölcsészkarról), és 60 százalékuk biztosra mondta, hogy részt venne a kezdeményezésben.

TUDOMÁNY | KICSIK ÉS NAGYOK

Elkészült az „Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása” elnevezésű nemzetközi kutatás legújabb hazai felmérésének jelentése. A kutatást az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar HBSC Kutatócsoportja az Egészségügyi Világszervezettel együttműködésben valósítja meg. A Kamaszélelmód Magyarországon című, a nemzeti jelentést tartalmazó tanulmánykötet a közelmúltban jelent meg, szerkesztői Németh Ágnes és Várnai Dóra.

A nemzetközi standardok szerint folyó kutatásban négyévenként kerül sor felmérésre az 5., a 7., a 9. és 11. évfolyamos diákok országosan reprezentatív mintáján. A tanulók az adatgyűjtés során névtelenül, önkéntesen, szülői beleegyezéssel töltik ki a kérdőíveket. A legutóbbi, 2018-ban mintegy 6000 fő részvételével elvégzett adatfelvétel már a 9. alkalom volt hazánkban. Az eredmények átfogó képet adnak a felső ta-

TANULMÁNYKÖTET KÉSZÜLT
A MAGYAR KAMASZOK
ÉLETMÓDJÁRÓL

Milyen ma tinédzsernek lenni?

gozatos és középiskolás diákok egészséget befolyásoló szokásairól: többek között táplálkozásukról, fizikai aktivitásukról, dohányzási, alkohol- és drogfogyasztási szokásukról, szexuális magatartásukról, társas kapcsol-

lataikról (ezen belül kiemelten az elektronikusmédia-kommunikációról), szubjektív egészségi állapotukról, közérzetükről.

Az étkezési szokásokkal kapcsolatban a kutatás arra világított rá, hogy a kamaszok ke-

vesebb zöldséget és gyümölcsöt fogyasztanak, mint négy éve, s alacsonyabb a rendszeresen reggeliző tanulók aránya is. Bár a napi édességfogyasztás is csökkent, a túlsúlyosak aránya 5-6%-os növekedést mutat.

Az egészséget veszélyeztető magatartási formák közül a szerfogyasztási arányok a korábbiakhoz hasonlóan alakultak: minden nyolcadik kamasz legalább hetente rágyújt, tízből négyen fogyasztottak alkoholt a kérdezést megelőző egy hónapban, és a középiskolások közül minden negyedik kipróbált már valamilyen drogot élete során. Ugyanakkor a lerészegedés előfordulása némi csökkenést mutat, bár az arányok még mindig magasak: az 5–11. évfolyamon tanulók több mint harmada volt már részeg életében.

Romlott az egészségi állapot megítélése a magyar tinédzserek körében: négyből egy diák nem tartja jónak az egészségét. Magas a különböző testi-lelki tüneteket (fáradtság, ingerlékenység, rosszkedv, idegesség) rendszeresen tapasztalók aránya, különösen a lányok körében. Tíz diákból három számol be különböző hangulati problémákról, depresszív érzésekről.

A tanulmány az eredmények elemzésén túl külön fejezetet szentel a szakmapolitikai ajánlásoknak.

A kötet a l'Harmattan kiadó gondozásában jelent meg.

A CHEOPS ŰRTÁVCSŐ, AZ EXOBOLYGÓK FELFEDEZŐJE

Szem előtt tartják

Exobolygók, vagyis a Naprendszerünkön kívüli, idegen csillagok körül keringő bolygók vizsgálatára hozta létre a CHEOPS űrtávcsövet egy 11 országból álló nemzetközi konzorcium, amelynek irányító testületének Szabó M. Gyula, az ELTE szombathelyi Gothard Asztrofizikai Observatóriumának igazgatója is tagja.

„Azt szeretnénk megtudni, hogy a bolygók mint világok miért működnek ennyire másféleképpen” – beszélt a küldetés céljáról Szabó M. Gyula. „Reményeink szerint a CHEOPS űrtávcső mérési programja hozzásegít minket ahhoz, hogy a sok ezer exobolygó felfedezése után a Földhöz hasonló bolygókat sikerüljön találni” – mondta az ELTE csillagász kutatója.

A CHEOPS űrtávcsőnek nem kevesebb, mint ezer bolygót kell közel négy év alatt megvizsgálnia, hogy kellő mennyiségű mé-

resi adattal szolgáljon. A küldetést a 35 tagból álló Science Team irányítja, amelynek vezetője a 2019-es fizikai Nobel-díj kitüntetettje, Didier Queloz. (A szakember ismeretlen bolygókra vadászva derítette fel kozmikus szomszédainkat, eredményeivel pedig örökre megváltoztatta a világról alkotott képünket.)

A CHEOPS konzorcium 2012-ben alakult azzal a céllal, hogy létrehozza azt az űrtávcsövet, amely az exobolygókról vett részletes fénygörbe alapján meghatároz-

za azok méretét, átlagos sűrűségét, illetve azt, hogy van-e körülöttük atmoszféra. A kutatók közül a konzorcium irányító testületében két magyar is helyet foglal: Kiss László a Csillagászati és Földtudományi Kutatóközponttól a CHEOPS Board, míg Szabó M. Gyula az ELTE Gothard Asztrofizikai Observatóriumától a Science Team magyar tagja. A Berni Egyetemen dolgozó magyar kutató, Simon Attila szoftverfejlesztőként működik közre.

A projektben a magyarok kettős szerepet vállaltak. Ipari részről az űrtávcső berendezései közül biztosították azokat a hűtőradiátorokat, amelyek a működés során felszabaduló hőt vezetik el a detektor környezetéből, elősegítve a maximális mérési pontosságot. Tudományos részről kutatóink pedig kidolgozták az exobolygók körül keringő holdak kimutatására alkalmas megfigyelési stratégiát, valamint részt vettek a megfigyelési adatokat feldolgozó szoftverek fejlesztésében.

Középen hátul az űrtávcső, két oldalán a projekt magyar kutatói, Szabó M. Gyula (ELTE, balról) és Kiss L. László (CSFK, jobbról)

ELTE UNiverzum

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem lapja

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: Kommunikációs, Marketing és Rekrutációs Igazgatóság
Elérhetőségek: e-mail: univervum@kancellaria.elte.hu
tel: +36 1 411 6500/4232 | ISSN 2498-8162

AJÁNLJA FEL ADÓJA 1%-ÁT!

Generációs összefogás az ELTE tehetséges, rászoruló hallgatóiért
Adatok: **ELTE Alumni Alapítvány; adószám: 18133442-1-411056;**
cím: **Bp., Szerb u. 21-23.;**
számlaszám: **MKB 10300002-10408814-49020010**